

Tisztelt Professor Úr, kedves Pista Bácsi!

Gyorsan és váratlanul jött a hír. Felfoghatatlan. Lehetetlen. Hiszen mindig is itt voltál velünk. Mióta eszünkét tudjuk. Láttunk a tanszéken, a professzori klubban. Mindig kaptunk Tőled néhány jó szót. Biztattál bennünket. Erőt adtál nekünk. Nem lehet, hogy most itt hagyj bennünket.

Egyáltalán, mi lenne az egyetem Nélküled? Mert mi csak szürke munkások vagyunk benne, de az egyetem attól egyetem, hogy Te és néhány hozzád hasonló szellemi nagyság, itt vagytok. Ti vagytok az egyetem. A többi csak rideg fal, érzéketlen és tudattalan. A Te jelenléted az a szellemi erő, mely fényt, értelmet, tudást és melegséget áraszt a falakon belül. A kollegák, tanítványok, hallgatók, mi mind azért megyünk oda minden nap, mert Te ott vagy. Hogy holnap már nem jössz? Ezt nem hisszük el. Mindig is ott voltál. Nekünk ezután is ott leszel. Eddig a szemünkkel láttuk jelenléted, ezután a szívünkben érezzük majd. A szellemed nem múlik el. Minden tanterem, iroda magán viseli a kezed nyomát. A kollegák, tanítványok, hallgatók magukkal vitték bölcsességed és tanításod. Példaként tartunk meg szívünkben.

Ma eljöttünk ide mindnyájan hogy még egyszer, utoljára, Veled lehessünk. Nem akarjuk elhinni, hogy ez az utolsó találkozás. Itt vannak a tanítványaid, kollegáid, ismerőseid. Mindenki. Mert mindenki ismert, tisztelt és szeretett Téged. Mindenkiel jó voltál és segítőkész. Mióta az eszünkét tudjuk, itt voltál velünk és számíthattunk Rád. Felsajdul a lelkiismeretünk: tudtunk-e mi is adni Neked valamit cserébe?

Megrendülve állunk itt előtted, megpróbálunk számot adni arról, hogy méltóak maradunk Hozzád. Megpróbálunk számot adni arról, hogy megtanultuk és minden nap alkalmazzuk azt a rengeteg bölcsességet, amit Tőled megtanultunk. Haláloddal az egyetem falai is megrendültek. Hogyan visszük tovább Nélküled ezt a súlyos és hatalmas építményt?

Egy olyan példakép munkája és szellemi nagysága előtt tisztelgünk most, melyre csak nagyon kevés példa van. Nyirkos István professzor egyetemi éveivel együtt hat évtizedet töltött el az egyetemen. Hat évtizeden keresztül formálta és óvta a Kossuth-ot. Kimondhatatlanul sok idő. Erre áldozta egész életét. Életműve a mostani egyetem. Egyike volt azon nagyságoknak, akik megőrizték nekünk az évtizedek értékeit. Igazi nagy ívű tanár egyéniség volt. Utólérhetetlen szimbóluma a jónak és a jó cselekedeteknek. Mindenki szerette és tisztelte. 1933 aug 1-én született Sátoraljaújhelyen. 1955-ben diplomázott a KLTE magyar nyelv és irodalom tanári szakán. A Magyar Nyelvtudományi Tanszékre kapott tanársegédi kinevezést. Az oktatói ranglétrát lelkiismeretesen végigjárva 1995-ben az MTA doktora lett, professzorrá nevezték ki.

A Kossuth Lajos Tudományegyetem fénykorában, 1984-től 1987-ig a Bölcsészettudományi Kar oktatási dékánhelyettese volt, majd 1995-től 1998-ig a KLTE általános és oktatási rektorhelyetteseként dolgozott.

Elszakíthatatlan szálak fűzték Finnországhoz. Évtizedeken keresztül erősítette a két rokon nép kapcsolatát és barátságát, elősegítve ezzel később számos debreceni kollega szakmai munkásságát. 1963-tól 1967-ig a Helsinki Egyetem magyar nyelvi lektoraként működött. Ezen évek alapozták meg fennisztikai munkásságát, számos több kiadást megért tankönyv és szótár szerzője. 1969-ben ennek elismeréseként megkapta a Finn Fehér Rózsa Lovagrend I fokozatát. 1987-től 1993-ig kulturdiplomáciai feladatokat látott el Helsinkiben. A Magyar

Kulturális és Tudományos Központ Igazgatója volt, nagykövetségi I osztályú tanácsos. Az ő diplomáciai munkásságának köszönheti létét a jyvaskyläi Kodály Központ, a Finn Hungarológiai Tanács, a finnországi Magyar Kulturális képviselő, az észt Hungarológiai Központ.

Nyirkos István professzor úr szerteágazó eredményes tevékenységének elismeréseként 60-dik születésnapján már záporoztak a díjak és elismerések. 1993-ban megkapta a Finn akadémia emlékérmét, a Finn Oroszlánrend Parancsnoki Fokozatát, a Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztjét. Nem sokkal később, 1998-ban Bocskai Díjban részesült.

Tagja volt a Finnugor Társaságnak, Finn Irodalmi Társaságnak, Kalevala Társaságnak, Finnugor Kongresszusok Nemzetközi Bizottságának.

Szellemi nagyságát, az irányába megnyilvánuló abszolút és korlátlan elfogadást, bizalmat és szeretetet jelzi az, hogy egyetemi és diplomáciai megbízatásán túl elnöke volt a Csokonai Színház Nívódíj Bizottságának, a DEAC sportklubnak. A KLTE Baráti Kör az ő elnöksége alatt virágzott fel.

Mindezt nem kötelességből tette, teljesítette, hanem azért, mert mindez saját személyes szívügye volt. Olyan művet hagyott nekünk, melynek nem érhetünk a nyomába. De örök kötelességünk marad, hogy méltóak maradjunk ahhoz, amit ránk hagyott. Örök kötelességünk marad, hogy óvjuk a tüzet és melegséget, melyet az egyetem falai között ránk hagyott.

(Arany János szavaival)

*Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élete kincsét, ámbár napja múlt,
Hanem lezárva ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul,
Mely fennmarad és nőttön nő tiszta fénye,
Amint időben, térben távozik,
Melyhez tekint fel az utód erénye:
Óhajt, remél, hisz és imádkozik."*

Tisztelt Professzor Úr, kedves Pista Bácsi! Emlékezünk Rád és próbálunk méltóak maradni Hozzád. Megpróbálunk méltóak maradni eszményedhez. Nyugodjál békében.

(Gaál István)